

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egy hónapra... 80 lej
Negyedévre... 220 lej
Félévre... 410 lej
Egész évre... 800 lej

Egyes szám ára: hétköznapi 4 lej, vasárnap 5 lej; az okiráltságban pedig egy lejjel drágább

UJSÁG

Alapította Gombos Ferenc

SZERKESZTŐSÉG
és KIADÓHIVATAL:

Strada Regina Maria (völ Deák F.-u.) 35. Telefon 396
Temesvári szerkesztőség és kiadó: Str. Avram Iancu (völ Takarékpénztár-u.) 4

FŐSZERKESZTŐ:
DR. PAÁL ÁRPÁDCLUJ-KOLOZSVÁR
XXVII. évf. 150. számFELELŐS SZERKESZTŐ:
DR. ZÁGONI ISTVÁN

A Népszövetség foglalkozik a kisebbségek és a numerus clausus kérdésével

(Varsó.) A Népszövetségi Ligák kilencedik kongresszusa, tegnap nyit meg Varsóban. A kongresszuson huszonhat állam képviseltette magát. Az első ülésen a bolgár küldöttség memorandumot olvasott fel, amely számos vádat tartalmaz a cadrilateri (Dobrudza) román közigazgatás ellen. *Fineta* román delegátus hosszab beszédben válaszolt a bolgár delegátus vádjaira és felsorakoztatta a cáfoló ellenérveket. Utána *Mircea Djuvara*, román megbízott szólalt fel és nagyhatású beszédet mondott, melynek kétségtelesen meg volt a hatása a kongresszus tagjaira. A bolgár küldöttség erre elélt a további vitáktól. A

kongresszus tudomásul vette Románia választását és áttért a napirendre, minthogy a kérdés végleg elintéződött Románia javára.

Párisi jelentések szerint a kongresszus foglalkozni fog a genfi jegyzőkönyvvel is és ezzel kapcsolatban áttér az államok felelősségére a területükön történő büntettekért és az idegenekkel való bánásmód ügyére. Foglalkozni fog a kongresszus az ópiumkereskedelemmel és a numerus claususszal, továbbá a nemzeti kisebbségek problémájával, amely kérdésben előreláthatólag éles viták várhatók.

Lascu Demeter elmondja budapesti küldetésének eseményeit

Román katonákat rendelték ki a kormánybuktatás végrehajtására. Holban tábornok visszahívásának politikai okai voltak. A foglyok kiszabadítása és a nagyantant közbelépése

— Az Ujság budapesti tudósítójától —

Lascu Demeter biharmegyei képviselő a bukaresti parlamentben. Szenvedélyes politikai egyénisége ismeretes volt a régi Magyarországon is és publicistája volt a román törekvéseknek. Budapest megszállása idején politikai misszióval bízták meg, aminek teljesítéséről most terjedelmes nyilatkozata jelent meg a *Világ* vasárnapi számában. Lascu Demeter a saját román politikai szemüvegén át nézte a történeteket, amikről most többek között a következőket mondja el nyilatkozatában:

Hogyan távolították el a Peidl-kormányt?

— Siettem Budapestre — mondja Lascu Demeter —, de Szolnokon távirati intézkedés várt, hogy a román főhadiszállás képviselőjében vegyek részt egy bizottságban, amelyet a román hadsereg állítólagos hadijogellenes viselkedésének elbírálása céljából küldött ki a pesti antant-misszió. A Peidl-kormány ugyanis följelentette a román hadsereget az antant-misszióval, hogy Szolnokot, nyílt város léte, ágyúkkal bombáztatta. A vizsgálat három napig tartott és a három nap alatt történt meg a puccs, amely a Peidl-kormány eltávolította a helyéről.

— Azonnal Budapestre siettem, mert végzetesnek láttam az ellenforradalom kormányrajutását. Pesten egyenesen felrohantam Holban tábornok szállására és szinte felelősségre vontam, mert politikai kérdésben nélkülüm intézkedett, holott be kellett volna várnia az én tanácsomat, aki a főhadiszállás mellé beosztott hivatalos politikai szakértő voltam. Holban tábornoknak halvány sejelme sem volt Magyarország politikai viszonyairól. Naivan előadta, hogy megjelent nála egy küldöttség, amely a Fehér Ház megbízásából kérte, adjon számára karhatalmat a Peidl-kormány eltávolításához, mert ez a kormány a bolsevizmust akarja konzerválni, amit a volt népbiztosoknak a kormányban való jelenléte igazol. Holban a Fehér Ház-at valamely alkotmányos szervezetnek hitte és a küldöttség kérését teljesítette, abban a hiszemben, hogy ezzel a régi jogrend egyik szervének tesz szolgálatot. A megjelölt napon körülzáratta két század katonával a miniszterelnökségi palotát és azt a megbízást adta a századparancsnoknak, hogy a Peidl-kormány elűzése esetén fegyveresen segítségére siethetnek az ellenforradalmároknak.

— Holban tábornok előadását felháborodással hallgattam végig és fokozta ingerültségemet,

mikor a magyar kormány hivatalos lapjában az új minisztérium listája mellett mintegy záradékként olvastam a román katonai parancsnokságnak Holban tábornok által ellenjegyzett kommunikéját, amely szerint a Friedrich-kormány a román főhadiszállás engedélyével és jóváhagyásával alakult meg.

— Hogy adhatott ki ilyen dokumentumot? — kérdeztem Holbantól, mire a generális másnap azzal akarta jóvátenni az elkövetett hibát, hogy ugyancsak a magyar hivatalos lapban közzétett egy kommunikéját, amely szerint nem akar Magyarország belügyeibe avatkozni és számára teljesen közömbös, hogy Magyarországon milyen kormányzat kerül uralomra. Ez a kommuniké azután megbuktatta Holbant, mert a román hivatalos köröknek igenis az volt az álláspontjuk, hogy Romániának elsőrendű érdekei fűződnek a magyar belpolitika további alakulásához. Holbant visszarendelték és a főhadiszállás élére Mosoiu generális került, aki szívesen nyújtott volna módot arra, hogy a Holban által elkövetett hibát korrigálják. Meg is tettünk minden elképzelhető, de a Friedrich-kormányt nem sikerült eltávolítani helyéből. Egrészt, mert már megtalálta kontaktusait a nyugati hatalmak exponenseinek egy részével, legfőképpen azonban azért nem, mert a nem kompromittált demokratikus politikai tényezők, amelyeket mi most már Friedrichhel szemben kormányra akartunk segíteni, ebben a kérdésben nem bocsátkoztak komoly diskusszióba.

Akik nem kértek segítséget.

— Friedrichék azonnal észrevették a román főhadiszálláson beállott rendszerváltozást és az ugynevezett antant-missziókkal még inkább kiépítették kapcsolataikat. Általában akkor a jobboldalon és a baloldalon mindenki a nagyantantban bízott. Nöb ízben tárgyaltam például baloldali politikuskokkal, akik kategórikusan kijelentették, hogy a Friedrich-kormányval szemben román protekció alatt nem lépnek akcióba, de minden remény megvan arra, hogy a nagyantant egyszerű diplomáciai közbenjárással fogja őket kormányra segíteni. Hiába szoltítottuk fel a szocialistákat és a köztársaságokat, hogy szervezkedjenek és készüljenek arra az időre, amikor a románok kivonulnak Budapestről, a baloldalon mindenki húzódott és nem akarta igénybevenni a román segítséget.

— A Friedrich-kormány közben egyenesen

személyem ellen indított kámpányt, azon az alapon, hogy én a bebörtönözött kommunisták szárait szabadon engedem és általában szimpatizálok a bolsevistákkal. Egy ma is Pesten élő magyar tudós, aki akkor, az antant-misszióval fordítóként működött, tanuskodhatik amellett, hogy a Friedrich-kormány ezen a címen dehúnciált a misszióval és a román főhadiszállásról való eltávolításomat követelte. Az ellenem emelt vád első része valóban igaz: végigjártam a börtönöket és hol kórházba szállítottam onnan az embereket, hol kinyitottam előttük a zárkaajtót. Az antant-misszió tényleg interveniált eltávolításom érdekében, a román főhadiszállás azonban nem vette tudomásul az intervenciót és én tovább is megmaradtam politikai szakértőként, de már nem tehettem semmit.

— A nyugati hatalmak Kormányainak informálását ekkor már az antant-misszió látta el és jelentéseiben a magyar állapotokat politikailag és a humanizmus szempontjából is kielégítőnek festette. Ezeket a helyzetjelentéseket megerősítette Horovitz Náthán amerikai ezredes beszámolója, amely Siófokon mindent rendben talált. Mindezekből tehát nyilvánvaló, hogy a Friedrich-puccs valóban a román hadsereg közreműködésével történt, de az ellenforradalmi kormány stabilizálódásáért elsősorban a nagyantant, másodsorban pedig a magyar progresszív-pártok a felelősek. A nagyantant érdekeinek megfelelt a reakciós kormány, a baloldali pártok pedig húzódoztak a megszálló románokkal való együttműködéstől és abban a nagyantantban bíztak, amelynek budapesti exponensei már az ellenforradalmi kormányzat európai elismertetésén dolgoztak.

Valami készül a magyarok ellen.

Ezután elmondja Lascu, hogy Somogyi Béla szociáldemokrata szerkesztőt felhívta a menekülésre, de Somogyi otthon akart maradni. Később az volt a terve, hogy letartóztatja és úgy hozza el, de Somogyi észrevette a dolgot és elbújt a keresésére kiküldött detektívek elől. Lascu azt mondja, hogyha sikerült volna Somogyit elfogatnia, akkor ma is élne.

— Olvassa el különben — mondja tovább Lascu Demeter — Petrescunak, Románia svájci követének a külföldi sajtó előtt tett nyilatkozatát. Petrescu elsősorban is cáfolja a magyar és német lapok híreit, amelyek szerint Bethlen István gróf magyar miniszterelnök komoly sikereket ért el Genfben, a kisebbségi kérdés területén. Petrescu egyuttal kijelentette a francia, angol és olasz újságíróknak, hogy függetlenül minden egyéb szemponttól, Románia követni fogja a magyar példát és rövidesen tető alá hoz egy, az ország jóhírnévéről és megbecsüléséről szóló törvényt, amelyet alkalmazni fognak mindazokkal szemben, akik az országról akár belföldön, akár külföldön rágalmakat, vagy olyan természetű híreket terjesztenek, amelyek alkalmasak az ország hitelének aláaknázására. Petrescu szerint a kisebbségi jogok nem adnak fölhatalmazást arra, hogy a kisebbségek képviselői bevádolják a kormányt a külföld hivatalos tényezői és közvéleménye előtt. A szóbanforgó törvénytervezet, ismétlem, a magyar precedensre hivatkozik, melyet önkönl rendtörvénynek neveznek és az emigránsokkal és azokkal a hírlapírókkal szemben alkalmaznak, akik azt állítják, hogy Magyarországon ellenforradalmi gyilkosságok történtek.

Lascu Demeter nem úgy nyilatkozik itt, mintha valami barátságot érezne a magyarság iránt. Végül az érettségi törvényről is beszél és a demokrácia szempontjából igyekszik összehasonlítani a magyarországi numerus clausus-szal. Ez az összehasonlítás azonban nem menti a kisebbséges iskolapolitikának még a legkisebb részletét sem.

BÁRD, MORAVETZ, NÁDOR ÉS RÓZSAVÖLGYI
albumok 180—200 lej vala-
mint az összes zeneművek **KIRÁLY JÁNOS**
zeneműkereskedésében, Főter 15. sz. (Plebánia-épület)
Legkedveltebb operák 80—100 lejig.

Üzlethelyiség

a főutcában azonnal kiadó.

Bővebbet

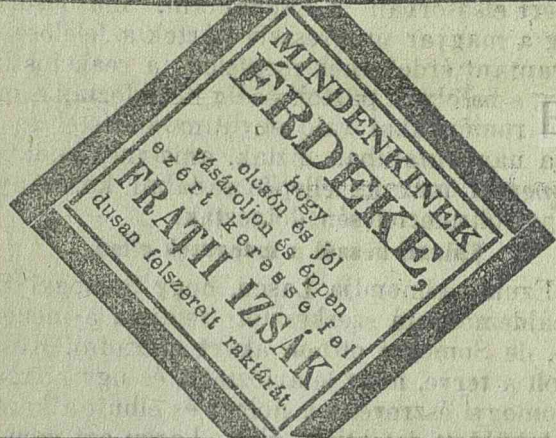
RADOR PUBLICITATENÁL
Cluj, Strada Memoraniului (volt Unió-utca) 12 szám.

STIEF & CO. PAPIROS ÁRUHÁZA

ÖSSZES ISKOLAI IRO-
DAI FELSZERELÉSEK
LEGJUTÁNYOSABB BE-
SZERZÉSI FORRÁSA.

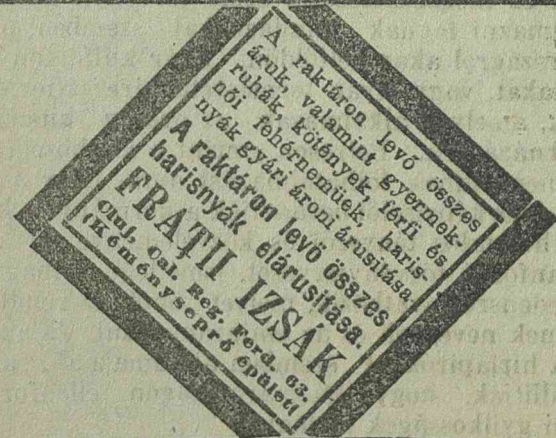
ÜZLETÜNKET ÁTHELYEZTÜK
STR. IORGA
VOLT JÓKAI-UTCA) 5. SZÁM ALÁ.

JULIUS HAVI ARJEGYZÉK:

1 m. batizst sifon	volt L.	40-most L.	28
1 nyers selyem	180		125
1 mosó delén	60		39
1 női szövet	240		185
1 Eponge	150		88
1 Liberti minden színben	88		65
1 duplaszélű selyem ruhaváson	125		98
1 duplaszélű grenadin	110		58
1 selymeszűs grenadin	150		128
1 angol zefír	65		42
1 karton (cosmanosi)	60		42
1 pár fátöl harisnya	125		90
1 pár cerna harisnya	85		55
1 pár női harisnya	45		25
1 pár férfi zokni	35		20
1 női ing	125		120
1 férfi ing	240		185
1 gyermek ruha	180		80

Minden délután 4-6 óráig nagy harisnyavásár.

"FARMODONT"
FOGKRÉM

Francia békeajánlat Abd-el-Krimnek

Párisban aggodalommal itélik meg a marokkói helyzetet

(Páris.) A francia hivatalos jelentések a marokkói frontról állandó győzelmekről adnak hírt. A legújabb jelentések szerint a franciák heves harcok után elfoglalták az ellenségtől a Paza és Rab közötti állásokat és súlyos veszteségeket okoztak a marokkóiaknak. A riffelek visszavonultak.

Annál nagyobb meglepetést keltett a Journalnak az a híradása, hogy Francia- és Spanyolország hivatalosan is megkezdte Abd-el-Krimmel a béketárgyalásokat. A francia és spanyol küldöttségek elutaztak, hogy Abd-el-Krimmel tárgyaljanak a közös és nyilvános békeajánlat lehetőségében. Az a felfogás, hogy a nyilvánosságra hozatallal úgy a spanyol, mint a francia közvéleményt tanújává tesszik a két ország békés szándékainak. Az új békeajánlat szerint

biztosítják Abd-el-Krimnek és a riffeleknek a mezőgazdasági, közgazdasági és adminisztratív téren a teljes fejlődési szabadságot és a szultán névleges fennhatóságával meghatározott kereteken belül. A francia zóna hátterét valószínűleg a Deg Uerega folyó völgyében állapítják meg. Abd-el-Krimtől szimbolikusan egy fegyvernek a kiszolgáltatását követelik.

Hír szerint ezek a feltételek nem felelnek meg az Abd-el-Krim által legutóbb a spanyol közvetítővel küldött követeléseknek. A londoni Daily Mail szerint Párisban aggodalommal itélik meg a marokkói helyzetet. A francia-európai befolyás egész Észak-Afrikában kockán forog és a legenergiusabb fellépés vált szükségessé.

A Brassói Lapok erkölcsi bizonyítványa

A magyarságnak és a kisebbségi magyar politikának semmi köze nincs ahhoz az erkölcsi bizonyítványhoz, amit a Brassói Lapok a napokban a kolozsvári törvényszék előtt kapott. Tekintettel arra, hogy a Brassói Lapok ítélet előtti száma a szakértőleg is megállapított erkölcsi nivójához híven, galád hazugságával az „Ujság”-ot is belekeverte az ő becsületpörének tárgyalásáról írt tudósításába, szükségesnek tartjuk szerzett benyomásainkról néhány megjegyzésben beszámolni. Azt a kifogását írja el, hogy a törvényszéki tárgyalás tudósításában feljegyeztünk olyan jeleneteket is, amelyek számára kellemetlenek lehetnek. Elvetemedett lelkiismeretnélküliséggel ismételt a „jászi”-mú” kitalált ostoba meséjét emlegeti és rágalmaz, gyanúsít. Állandó régi, jólismert szokása ez, abban a feltevésben, hogy önértékes magyar lapok nem indítanak olyan sajtópört, mely politikai vonatkozású vitákat vinne a mai világban bírói fórum elé s e fórumok mégsem illetékesek a magyarság belső vitáinak eldöntésére. De hogy az ellenünk emelt kifogásai mennyire nem helytállóak, megemlítjük, hogy sok egyéb között, ilyen kellemetlenségeket is kihagytunk a tárgyalásról adott tudósításainkból.

1.

Az egész sajtópört nagyszabású üzletnek is számít. Nemcsak arra gondoltak, hogy siker esetén erkölcsi diadal reklámkiáltóját fogják harsogtatni, de pénzt is akartak szerezni. Nekik reklámdiadal az is, ha a Gyilkos című lappal párbajozhatnak és méltó ellenfélre akadtak. A Grünfeld-Kahána-Szele-társaság jogi képviselője a tárgyalás elején azt indítványozta, hogy hívják be a tárgyalásra a kolozsvári Gutenberg-nyomda szövetkezet képviselőjét is, mert a foltozatos felelősség alapján vagyoni felelősségének a megállapításra is sor kerülhet. Nagyon jól tudták, hogy a Gutenberg-nyomdának az inkriminált lap kiadásában semmi része nem volt, pénzért nyomta akkor azt a lapot. A tárgyalás végén előterjesztett vádindítványban pedig a társaság jogi képviselője előadta, hogy a Grünfeld-Kahána-cégnek javára hárommillió lej, a Szele Béla javára pedig egymillió lej kártérítési igényt jelent be. A teremben halkán morajló zugás szaladt végig. Az elnök gunyos kacajjal vágott az ügyvéd szavába:

— Szelenek is egy millió? Hát annak a Weisz-nak hány millió?

Mert hogy a Gyilkossal birkóztak az erkölcsi porondon, az kettőjüknek lehetett az ügye. De megragadták a lehetetlennek látszó alkalmat is arra, hogy egy kolozsvári szövetkezeti nyomdávalalattól külön-milliókat pereljenek el. A román bírók gunyosan mosolyogtak ezuttal, nekünk pedig újabb adattal szolgáltak az üzletes magyarkodásról.

2.

Hol vannak jászisták? Lehet, hogy van még olyan balga olvasója a Brassóinak, aki nem vette észre a jászista-mese népbolondító üzleti hazugságait. Azokról a tanukról, akik a Brassói Lapok ellen felvonultak vallomást tenni, azt mondja, hogy jászisták. Ezek a tanuk a Brassói Lapok szerkesztőségéből kerültek ki. Együtt dolgoztak, együtt csinálták a lapot, amely becsületes magyar embereket gyanúsított, rágalmozott akkor is. Aztán összeveszttek ott a saját konyhájukon és szétváltak. Volt, aki a Gyilkoshoz ment, volt, aki a Brassóit folytatta. A lehtő legnagyobb távolságban voltunk és állunk ezután is mind a két orgánumtól. Az asztalra tett csizma itt a jásziizmus emlegetése és csalmak vele. Az „emigráns söpredék” ezt is csak csaldásként emlegeti. De jobban bele kell nézni a tanuk névsorába. A Brassói Lapok főtáncúja

volt Damjan Vasiliu, akinek politikai magatartása, elvei és eszmái ellen mindenki ottunk és jogunk semmi kifogást emelni. De véletlenül azonos azzal a Demjánival, akit lementek a magyarországi munkásmozgalomban, akit a román katonák szabadítottak ki Budapesten az ellenforradalmi főhadból, aki az emigránsokkal jött le, a Bukaresti Hírlapnál volt, a Bécsi Magyar Ujságot vezette be Bukarestbe s önértékesen állítja, hogy Jászai Oszkár szívélyes viszonyban van. Volt azon a tárgyaláson még más is jászista?

3.

Az alku Bukarestben. Az összes vádak közül, nyíltan meg merjük mondani, bennünket csak az érdekelt, hogyan történt az alku a lap eladásáról a román liberális kormány pártjával. Minden pro és kontra felhozott bizonyíték mérlegelésétől eltekintve, megállapíthatjuk, hogy a „Brassói Lapok” csak egy dolognak a bizonyítására szorított. Azt bizonyította, hogy azok, akik a lapot a kormánynak felkínálták, nem kaptak erre felhatalmazást. Kérjük szépen... És a negyven ezer lejes, „Gyilkos”-sal kötött véd- és dac-szövetségi szerződést nem Kahána és Grünfeld vagy Szele írták alá. Kérjük szépen, tényleg nem ők írták alá. De az írás meg van, letették a bírók asztalára. Ellenben nem hangzott el egyetlen egy szó sem arról, hogy a „Brassói Lapok” igenis jó magyar lap. Nem tette senki szívére kezét s mondta volna: igenis mi erős magyarok akarunk lenni. A loyaltásról bélyeges bizonyítványokat mutattak fel. Ha most martiromságról merne ott valaki beszélni Brassóban, igen olcsón szerezték hozzá a bátorságot.

4.

Még egyszer az erkölcsi nivó. Gociman Aurél román újságíró, mint szakértőt hallgatta ki a törvényszék. A magánvád képviselője vádindítványában ezt is mondotta:

— A Gyilkos, ez a piszok, ez a szenny, ez a szemétdomd...

És az elnök közbeszólt dertis humorral:

— Mielőtt folytatná, figyelmeztetem, hogy a hivatalos szakértő megállapította itt, hogy a Brassói Lapok és a Gyilkos között ebben a tekintetben nincs különbség.

Ezt sem jegyeztük fel a minapi tudósításunkban és ha a Brassói Lapok most sincs megelégedve az így kiegészített részletességgel, hajlandók vagyunk a mi erkölcsi bizonyítványunkkal is kiegészíteni a román újságírók hivatalosan elhangzott szakértői véleményét.

— Leszállították a sör árát. A kolozsvári vendégipari munkaadók a sör árának emelése következtében kellemetlen helyzetbe jutottak, mert forgalmuk tetemesen csökkent. Eppen ezért a múlt hét elején felszólították a kolozsvári sörgyárak tulajdonosait, hogy szállítsák le az árakat, különben kénytelenek lesznek a sörárulással felhagyni. Erre a felhívásra szombaton délután a vendégipari munkaadók szövetségének vezetői és a sörgyárak képviselői tanácskozássra ültek össze és ennek eredményeképpen a sör hektoliterének árát 1760 lejről 1490 lejre szállították le. Az árredukció következtében elsőrendű éttermekben 9, másodikrendű éttermekben 8 lej egy pohár sör ára, természetesen pincérszázalék nélkül.

— A kolozsvári vendégipari munkaadók közgyűlése. A kolozsvári vendégipari munkaadók szövetsége ez évi közgyűlését július 24-én tartja meg az iparkamara közgyűlési termében.

Anglia egységes oroszellenes frontot akar kialakítani

Megszakítják az angol-orosz diplomáciai összeköttetést. Oroszország megadta a jelt a világorradalomra

(London.) Az angol-orosz feszültség rendkívül kiélesedett és pedig olyan mértékben, hogy az angol kormány most már az összes nagyhatalmak közös akcióját készíti elő Oroszország ellen. Az angol külügyi hivatal érintkezésbe lépett a szövetséges hatalmakkal és felkérte, hogy közösen vonják meg a szovjet nagykövetségek területen kívüli (extraterritoriális) jogát.

A német kormánnyal külön tárgyalásokat folytat Anglia és különösen a napokban Moszkvában halálra ítélt német diákok ügyét igyekszik felhasználni, hogy Németországot is mozgósítsa Oroszország ellen. Angliának azonban távolabbi céljai is vannak. Ezek: Oroszország szabályszerű bekerítése és bojkottálása. A szigorúan titkos tárgyalások már ebben az irányban is folynak. Anglia reméli, hogy rövidesen sikerül kiépítenie az európai egységes frontot Oroszország ellen.

Az angol-orosz diplomáciai összeköttetés megszakítása előtt

Anglia koncentrikus támadást kezdett Oroszország ellen. Az angol indiai államtitkár, Birkenhead kijelentette, hogy a kínai idegenellenes mozgalomban a szovjet hibás és az a célja, hogy Angliának ártson. Emiatt Anglia kényszerítve van a szovjetunióval való barátságos kapcsolatok megszakítására.

Birkenhead óriási feltűnést keltő nyilatkozatára Csicserin felelt és kifejtette, hogy az angol kormány, főként pedig az angol konzervatívok, csak ürügyet keresnek a szovjet elleni támadásra. Ilyen ürügyül használják fel a kínai eseményeket. Az a vád, hogy a kínai felkelést a szovjetunió készítette elő, teljesen alaptalan.

Csicserin és Birkenhead nyilatkozatára az angol alsóházban interpellációt intéztek Chamberlain külügyminiszterhez, aki kijelentette, hogy Birkenhead nyilatkozatáért az egész kormány vállalja a felelősséget és mindent meg fog tenni, hogy megvédje az angol érdekeket. Eddig szándékosan hallgatja el a kínai eseményekért felelős nagyhatalom nevét, de utóbb bebizonyult, hogy valóban Oroszország lázította fel Keletet.

Londoni jelentés szerint Crawford gróf ex-miniszter Gillinghamban beszédet tartott és kijelentette, hogy a kormány számára elérkezett az idő figyelmeztetni Oroszországot, hogy ha továbbra is támadásokat tervez Nagybritánia ellen Kínában és Indiában, megszakítja a diplomáciai összeköttetést és az orosz nagykövetet hazaküldi.

Jeladás a világorradalomra

Anglia az alábbi bizonyítékok alapján határozta el magát az Oroszország elleni lépésre: Li-Csing-King kínai tábornok csapatai háromszáz kommunistát fogtak el, akikről bebizonyult, hogy élénk propagandát folytattak Kínában. A foglyok között volt a tienstini szovjetkonzulátus több hivatalnok. A napokban tartóztattak le azonkívül egy Dosser nevű szovjetügynököt, akinél egy, a moszkvai kormány pecsétjével ellátott következő szövegű okmányt találtak: „Ennek az iratnak az előmutatóját, Dosser elvtársat, a délkinai propaganda-bizottság küldötte ki, hogy Hongkongban és Kantonban sztrájk-bizottságokat szervezzen. Ezennel felhívjuk az orosz kommunista párt minden tagját, hogy őt mindenben támogassa.”

Dosser ügye azonnal vegyes bizottság elé került, amelyhez a kommunisták kérést nyújtottak be és háromszázezer frank kaució ellenében azonnali szabadonbocsátást kérték. A kérést a bizottság arravaló tekintettel, hogy Dosser egyike a legveszedelmesebb szovjetügynököknek, visszautasította és elhatározta, hogy továbbra is fogva tartják.

Legfontosabb bizonyítéknak Anglia Zinovjevnek pár nap előtt elhangzott beszédét tartja, mely azt bizonyítja, hogy ő áll a marokkói, indiai, indokínai és általában véve az egész Keleten fellobbant nagyszabású forradalmi organizációk mögött és hallatlan méretű propaganda munkásságot orosz emisszáriusai útján ő irányítja. Zinovjev ugyanis a világhelyzetről be-

szélve, az angol kormány biztos tudomása szerint a következőket mondotta:

— A forradalmak és a háborúk ideje nem járt le, ellenkezőleg éppen a forradalmi fejlődés középpontjában állunk. A Távolkelet elnyomott népei csak úgy rázhatják le elnyomóikat, ha a kommunista internacionálé támogatja őket és vezeti harcaikat. Ma Kína lázad fel, holnap Indokína, holnapután maga India. A marokkókrizis is munkástömegeket mozgat meg, éppen úgy az angol belpolitikai válságok is, de Németország pénzügyi csődje is azt árulja el, hogy Európában válságos hangulat uralkodik.

Az Egyesült Államok ultimátuma

Az Egyesült Államok külügyminisztere ultimátum jellegű jegyzéket küldött a mexikói kormánynak, melyben tiltakozik az ellen, hogy a kormány eltűri, hogy a kommunista ügynökök Mexikóból irányítsák az Egyesült Államok kommunista mozgalmait. Követeli a jegyzék, hogy a mexikói kormány utasítsa ki ezeket az ügynököket, különben az Egyesült Államok kormánya kénytelen lesz a körülmények által megkövetelt szigorú rendszabályok életbeléptetésére.

Az orosz-lengyel incidens

Varsóból jelentik, hogy a volhiniai orosz-lengyel határon megfoghatatlan módon eltűnt Macinszky lengyel tiszt, aki egy éjszakán inspektációs utat tett a határvonalon. Minden valószínűség szerint az utóbbi időben egyre sürűbben ismétlődött határincidensről van ezúttal is szó. Eddigéllel ugyanis számos lengyel tiszt és katona tűnt el, akiket a szovjet határpatrolók elhurcoltak. Ezek a patrolók állandóan portyáznak a lengyel határon belül. Macinszky eltűnése után a lengyel határállomás parancsnoka kérte a szomszédos orosz őrállomás parancsnokságát, hogy engedjék vissza Macinszkyt. Heves szóváltás keletkezett a két határőrség között, miközben a lengyelek bevonultak orosz területre és lerombolták az orosz határőrség épületét.

A szovjet kormány varsói képviselője emiatt tiltakozó jegyzéket intézett a lengyel külügyminiszterhez, aki azonnal külön bizottságot küldött a helyszínre az ügy megvizsgálására. A lengyel kormány egyúttal diplomáciai uton kérte Macinszky kiadását.

Nem veszik zár alá az A. Cs. E. V.-ot.

Megemlékeztünk idejében arról, hogy a kormány bírói zárlat elrendelését kérte az Aradi és Csanádi Egyesült Vasutak részvénytársaság ellen, mert tudomása szerint a részvénytársaságban jelentékeny német érdekeltség foglal helyet, Németország pedig nagy összeggel tartozik jóvátétel címén Romániának. Az aradi törvényszék elsőfokon a keresetet elutasította, mert semmivel sem látta bebizonyítottan a kormány állítását. A kincstári ügyész felebbezése folytán most került az ügy a temesvári tábla elé, amely helyben hagyta az elsőfoku ítéletet azal az indokolással, hogy az Acsev-nél bebizonyítottan nincsen német érdekeltség. A temesvári tárgyaláson az Acsev-ot dr. Isekutz István aradi ügyvéd képviselte.

Felmentették a temesvári prefektust

— Az Ujság temesvári tudósítójától —

(Temesvár.) Az Ujság írta meg elsőnek bukaresti tudósítójának jelentése nyomán, hogy Coste Juliu temesvári prepektus felmentését kormánykörökben befejezett tényként emlegetik. Akkor Temesvárról érkezett a cáfoló távirat, mert a temesváriak nem tudták komolyan venni, hogy Jorga fogadása miatt a népszerű prefektust olyan könnyen elejtsék. Most azonban temesvári szerkesztőségünk jelenti, hogy Coste Juliu dr.-t felmentették a prefektusi teendőik alól.

Coste dr. távozásával a prefektusi teendőket ideiglenesen a szintén nagyon népszerű Beian Cornél dr. subprefektus látja el, de a prefektusi szék végleges betöltésénél kivüle még három név van kombinációban. Szó van Oprea János bankigazgatóról, a Kereskedelmi és Ipar-kamara elnökéről, de Goma és Cantunariu közgazgatási vezérfelügyelőket is emlegetik, akik már Szatmármegyében is működtek hasonló beosztásban.

Véget ért a cipőgyári sztrájk

Hét heti munkaszünet után elfogadták a munkások feltételeit

— Az Ujság tudósítójától —

Szombaton este 11 órakor a Renner-bőrgyár sztrájkoló cipőipari munkásai és a gyár igazgatósága aláírták a új kollektívszerződést és ezzel a hét hetes sztrájk a munkások győzelmével véget ért. A hét hetes munkaszünet rendkívül nagy anyagi veszteséget okozott a gyárnak és a sztrájk kezdetén a megegyezés sokkal könnyebben létrehozható lett volna.

A cipőipari munkások vezetősége és a gyár igazgatósága között Chirilla munkaügyi inspektor előtt írásba foglalt megegyezés főbb feltételei a következők:

A gyár igazgatósága kötelezi magát, hogy a kizárt hárcs száz munkás közül kétszázat nyolc napon belül, száz munkást pedig tizenkét napon belül alkalmazásba vissza vesz a munkásság delegátusai által kijelölt sorrendben. A gyár más munkásokat nem vesz fel. A kollektívszerződést 1926 február 16-áig 14 napi felmondási idővel érvényben levőnek tekinti. Szep-tember végéig a jelenlegi fizetések maradnak, azontul pedig ismét életbelép a revíziós rendszer a piaci cikkek áremelésének arányában. A fizetett szabadságidő egy nappal meghosszabbodott, amennyiben a második munkaév után hat nap s minden további év után még egy nappal megtoldódik. A Gergely-naptár szerinti husvét és pünkösd második napja fizetett ünnep lesz. A heti munkaidő 48 óra és ebbe beleszámítódik a gépek tisztítási ideje is. A kifogásolt akkord-bérek harminc napon belül revízió alá veszik és módosítják. A munkaidőt az igazgatóság állapítja meg s ha kijelölt időben nincs munka, a várakozási idő fizetendő. A szakszervezeti titkár által felterjesztett panaszokat is köteles a gyár feyelmi bírósága tárgyalás alá venni és a minden második kedden tartandó ülés tárgysorozatára tűzni. A munkások a kijelölés szerint munkahelyeiket öt napon belül kötelesek elfoglalni. A munkások által felállított követelések teljesítése nemcsak a cipőipari, hanem a gyár többi osztályaiban dolgozó munkásokra is vonatkoznak. A szerződést az igazgatóság nevében Gáll dr. titkár írta alá.

Valószínű, hogy a Renner-gyár cipőipari munkásainak megegyezését rövidesen a fémipari munkások megegyezése fogja követni s így a munkásmozgalmak Kolozsváron, legalább egyelőre, véget érnek.

MÁR CSAK 25 NAP

Sorsjegyek kaphatók minden helybeli pénztárnál, valamennyi fodrászteremben és üzletben, a Közhaznu Takarékpénztárban (Calea Victoriei 3.), ahol postai rendelések is eszközöltenek. Vidéken: Nagyvárad, Máramarossziget, Nagybánya, Nagykároly, Szatmár, Tasnád, Zilah, Szilágysomlyó, Zsibó, Dés, Beszterce, Szamosujvár, Marosvásárhely, Csikszereda, Kézdivásárhely, Barót, Ditró, Sepsiszentgyörgy, Szászrégen, Kovászna, Brassó,

választ el attól a reménytől, hogy Kolozsvárt 100 lejért csaknem kettőmilliót érő kis uradalom tulajdonosává lehessünk.

Jaj a vegytisztítónak, ha nem tudja időre kipucolni a sepsiszentgyörgyi rendőrfőnök gallerjait

A rendőrbrutalitás még mindig divatos a Székelyföldön

— Az Újság sepsiszentgyörgyi tudósítójától —

A nagyobb központoktól távolabb eső városok örök átká volt, hogy a felelős hatóságok ellenőrizhetetlenül feküdtek rá hivatalos tekintélyükkel és kezükbe adott hatalmukkal a kispolgárságra. Az a balhiedelem idegződik be itt az emberek lelkébe, hogy a hatóságokkal tanácsos jóba lenni, mert az ő kezükbe van letéve a kispolgári béke, a jólét feltétele: a nyugodt munkálkodhatóság és az előrehaladás. Hatalmaskodni vágyó lelkiismeretlen emberek aztán tökéletesnek ebből a meghunyászkodásból, mert ilyen helyen könnyen el lehet halkítani az igazságtalanság nyomán felfakadó panaszokat. A bántalmazott kispolgár vagy iparos hallgat és tűr, mert hallgatásával újabb kellemetlenségek elkerülését reméli.

Csak hogy az igazságra épített törvénynek nem szabad árnyékot vetni, hogy leple alatt itt, vagy amott felelőtlenül éljen vissza valaki hivatalos hatalmával. Ezért tesszük erősebbé azt a panaszhangot, amely Sepsiszentgyörgyön jajdult fel egy — bátran baszkodásnak nevezhető — esetből kifolyólag. Tudósítónk távirati jelentése adja hírül, hogy a helyi rendőrfőnök Szabó József ruhatisztítót maga elé idéztette, mert a pénteken rábizott gallerók kitisztítását vasárnapra nem ígérhette meg. A rendőrfőnöknek nem volt elég az a magyarázat, hogy ennek a mun-

kának elvégzése fizikailag lehetetlen, mert hozzá volt szoktatva, hogy parancs formájában leadott kéréseit ellentmondás nélkül teljesítették. A szerencsétlen Szabó Józsefet tehát, akinek csak a lehetetlenség akasztotta derekában az alázatos meghajlást parancsa előtt, a legdurvábban akarta megtanítani arra, hogy a rendőrfőnök parancsainak végrehajtása előtt nem szerepelhet akadályként a lehetetlenség. Először is a megdöbbenő iparos szeme előtt tépte foszlányokra a bekért iparigazolványt, majd olyan állapotban lökte ki irodájából, hogy sérülései orvosi kezelést igényelnek. Ez a neki önként kínálkozó elégtétel még nem hűtötte le bosszuságát. Később két rendőr kíséretében látogatta meg a kidobott iparos lakását, súlyosan inzultálta a feleségét és csak ennek erőlyes fellépése mentette meg a jogtalan bekíséréstől.

Sepsiszentgyörgy iparos társadalma méltó felháborodással fogadta az események hírét és Balás szenátor közbenjárását kérte ki, hogy hasonló méltánytalanság többé ne fordulhasson elő. A magunk részéről csak annyi megjegyzéssel hívjuk fel az illetékesek figyelmét, hogy a széttépett iparigazolvány egy család megélhetésének dokumentuma, az államnak pedig hiteles okmánya volt, amit nem volna szabad ilyen felelőtlenül és ütlegekkel súlyosbítva levegőbe szórni.

Handrea őrnagy „gyanus kapcsolatai“

Péter Juliannal vizsgáltatták fölül a csiki liberálisok az új prefektus működését. A miniszterelnök dönt a prefektus körüli hadjáratban

— Az Újság csikszereclai tudósítójától —

Régóta folyik az a szivós küzdelem, melyet Csikvármegye régi urai folytatnak a szenátorválasztás idején kinevezett Handrea őrnagy prefektus ellen. A csiki székelység nagy várakozással tekintett az új prefektus működése elé, aki azzal az ígérettel foglalta el székét, hogy vármegyéjében az egész vonalon erőlyes kézzel rendet teremti.

A régebbi rezsimnek embereinek sehogyan sem volt kedvére Handrea prefektus vállalkozása és egyre-másra mentek ellene a panaszok Bukarestbe. Különösen rossz néven vették a szenátorválasztás alkalmával tanúsított magatartását, bár az új prefektusnak ebben semmi szerepe nem volt, mert a választások vezetésével Péter Julian volt prefektust közigazgatási főfelügyelőt bízták meg. Handrea ilyen körülmények között is igyekezett nehéz helyzetben tárgyilagosságot megőrizni és a választási visszaélések ellen hozzáfordult székelységnek védelmet ígért.

Florea Juliú győzelmével néhány liberális vezető férfiú elérkezettnek látta az időt, hogy a prefektus ellen följeljen. A följelentések és panaszok már több ízben foglalkoztatták úgy a parlamentet, mint a szenátust, de Handrea prefektus minden alkalommal igazolta eljárását. Ellenfelei azonban nem csüggedtek és végre sikerült is elérniük, hogy a belügyminiszter vizsgálóbiztost küldött „a csiki állapotok felülvizsgálására“.

Általános meglepetést keltett Csikban, hogy a vármegyei adminisztráció hibáinak és hiányosságainak megvizsgálására a belügyminiszter ugyanazon Péter Juliánt nevezte ki, aki a szenátorválasztást irányította.

A miniszteri kiküldött két hétig tartózkodott Csikban, tanulmányozta a panaszok és feljelentések alaposságát. Munkája eredményeképpen észrevételeit terjedelmes jelentésben foglalta össze, melyet most terjesztett be a belügyminisztériumhoz. Ebben a jelentésében Péter Julian megállapítja, hogy Handrea őrnagy, a megye prefektusa, román érdekek ellen dolgozik, gyanus kapcsolatokat tart fenn a megye székelly nemességével és előnyben részesíti ezeket a román lakosság kárára. A prefektus elhanyagolja a megye közigazgatását és ezért az alacsonyabb rangú tisztviselők visszaélést visszaélésre halmoznak és privát üzleteket csinálnak a maguk hasznára. Tekintettel erre a helyzetre, Péter Julian javasolja Handrea prefektusnak, Gherman subprefektusnak és Gyergyószentmiklós polgármesterének felfüggesztését.

A jelentés rendkívüli feltűnést keltett a kormánykörökben, mint az érdekelt vármegyeben, Csikban. A vádpontok között több olyan is szerepel, ami az új prefektusnak érdeme, a székelységgel szemben igyekszik megértő magatartást tanúsítani és kötelességéhez hűven jogait megvédelmezni, ami ha sikerül is neki, az ország konszolidációjáért végzett komoly munka eredményét fogja jelenteni.

Kinos megdöbbenést váltott ki, hogy Péter Julian a székelység ügyével való törődést és a velük való társadalmi összeköttetést „gyanus kapcsolat“-nak tekinti. A visszaélések vádjára értesülésünk szerint nem új és Handrea prefektus készül rá, hogy illetékes helyen megadja rá a kellő feleletet.

A csiki kérdés jelentőségében sokkal súlyosabb, sem hogy rendes adminisztratív uton elintézhető volna. Az ügy mögött ott áll a politika. Ugy tudják, hogy Handrea prefektus kinevezése főképpen a miniszterelnök intenciójára történt. Bratianu miniszterelnök pedig fokozott figyelemmel kíséri a választás óta a csiki állapotokat. Erre való tekintettel — azt hiszik — Péter Julian jelentését a miniszterelnök elé terjesztik, mihelyt visszaérkezik és azonnal rendezik a kérdést.

RODALOM-ÉSMŰVÉSZET

Lengyel Irén és Berki József vendégszereplése. Szombat este „Marinka, a táncosnő“ c. operettben együtt szerepelt a kolozsvári magyar színház két kitűnő vendége: az aradiak elsőrangú primadonnája és a kolozsvári színház egykori közkedvelt táncoskomikusa. Lengyel Irén kitűnő kvalitásai szombat este is teljes mértékben érvényesültek: Berki József angol humora és egyénisége percekig tartó tapara ragadta a közönséget.

Pintér Böske. Vasárnap este telt ház tapsolt Erdély közkedvelt, temperamentumos primadonnájának. Pintér Böske Hohenau grófnője a „Nótás kapitány“-ban elsőrangú alakítás: a művésznő hangja régi tideségében csengett s úgy játékaának elevenése, mint pazar toalettjei jelentős szerepet játszanak sikerében. A közönség viharos tapsokkal ünnepelte a felvonások között a vendégszereplő művésznőt.

A kolozsvári Magyar Színház heti műsora:

Kedd: Elssler Fanni. (Pintér Böske vendégjátékával. Sorozatszám 279).

Szombat: Feleségem babája. (Operettjúdonság 5. ödször. Sorozatszám 280).

Csütörtök: Már én ilyen vagyok. (Ujdonság először. Neményi Lillivel, Erényi Böskevel, Tompával, Ihász Aladár, Leóvevvel. Sorozatszám 281).

Péntek: Már én ilyen vagyok. (Ujdonság 2. ödször. Sorozatszám 282).

Szombat: Már én ilyen vagyok. (3. ödször. Sorozatszám 283).

A színházi iroda hírei

A jövő évad bérlete. Tegnap volt a jövő évadra szóló bérletkötések utolsó napja. A titkári iroda most serényen dolgozik a helyek végleges beosztásán és a bérletjegyek kiállításán. Ezzel a munkával is készen lesz ezen a héten. A közönség rendkívüli bizalmának és szeretetének a jele, hogy a premierbérlok száma már eddig is kétszer magasabb, az A) bérlok száma pedig 42-vel magasabb, mint a tavalyi bérlok száma. A B) bérlok száma ugyanaz maradt, ami tavaly volt. S ez még nem végleges, mert hiszen az idény megkezdése előtt augusztus végén minden évben pótbérletet szokott hirdetni a színház, hogy azok is helyhez juthassanak, akik bármely okból nem jelentették be igényüket a rendes bérletkötések idején. Megállapítható már ebből most, hogy évekre visszamenőleg nem volt olyan nagy bérlete a színháznak, mint amind a jövő évadban lesz.

Már én ilyen vagyok! Az idei évad utolsó premierjének előkészületei szorgalmasan folynak a színpadon az Izso Miklós rendezése mellett. A „Már én ilyen vagyok“ című boszorkányosan változatos, fordulatos, kacagtató párizsi ujdonságnak lesz a bemutatója csütörtökön este. Szerzője a legötletesebb francia író: Ives Mirandes. Fordítója: Heltai Jenő. A jóízűt sehol sem sérti, de annyira párizsi, hogy fiatal lányoknak nem ajánlatos a megnézése. Külön szenzációja a „Már én ilyen vagyok“-nak a szereposztása is: Neményi Lili, Erényi Böske, Tompa Béla, Ihász Aladár, Leóvev Leó fogják a hálás vezetőszerkeket játszani. A „Már én ilyen vagyok!“ egyelőre három egymásutáni estére: Csütörtökre, péntekre és szombatra van kitűzve s a pénztár mind a három előadásra árusítja már a jegyeket.

Pintér Böske az Elssler Fanniban. Olyan szerepet fog Pintér Böske kedden este játszani, amit Kolozsvárott még nem játszott: Az „Elssler Fanni“ című szerepét.

Feleségem babája. Az idei évad legnagyobb sikerű, legmulatságosabb operettjúdonságának, a „Feleségem babájának“ lesz az ötödik előadása szerdán este, a főszerepekben Karácsonyi Ilivel, Neményi Lillivel, Ihász Aladárral, Tompa Bélával, Leóvev Leóval.

60 LEJ HAVONTA

az olvasási díj:

Király János kölcsönkönyvtárában, mely a legújabb regényekkel kiegészítve megint megnyit.

TENNIS

NADRAG, LÜSTER SACCO, VÁSZON RUHÁK

NEUMANN M.
CÉGNEL CLUJ, PIATA UNIRII 14.

UTAZÓK, ÁTUTAZÓK FIGYELMÉBE!

Ne mulassza el felkeresni Aranyosgyéresen az újonnan megnyitott borbély- és hölgyfodrász, manikűr szalont, hol a legkényesebb igényeket is kielégítik. Olcsó és pontos kiszolgálás.

Ugyanott az „Újság“ mindennap kapható. Szoherr Mihály, fodrász mester.

MINDENKI MINDENÜTT CSAKIS
ELŐPATAKI VIZET
KÖVETELJEN.

UJSÁG

Veszélyben forog a kolozsvári gazdák legelője

A város akarja a kétezer hold legelőre rátenni a kezét

— Az Ujság tudósítójától —

A kolozsvári kisgazdák már évtizedek óta harcolnak a legelőért. Mikor aztán a város tartsai és lombi gazdákat kisajátították, a legelőket a kisgazdáknak adták. Egyszerre 2000 hold legelő birtokába jutottak, holott azelőtt egy hold legelőjük sem volt. Azonban a közlegelő körül még is baj van. A gazdák között felütötte kigyófejét az egyenetlenkedés szelleme. Vesznek azon, hogy a közlegelő ügyét a gazdák melyik csoportja vezesse. És amíg egymással torzsalkodnak, a háttérben ott leselkedik a harmadik: a város, mely a gazdák közötti egyenetlenkedést arra akarja felhasználni, hogy a 2000 hold legelőre ismét rátegye a kezét s a gazdáknak ismét ő diktáljon.

Miután a kisajátított legelők a gazdák kezébe kerültek, a legelő ügyének intézését Schiop Aurél kolozsvári gör. kat. lelkész elnöke alatt egy bizottság vette át, melynek tagjai Kolozsvár legértelmesebb és legderekabb kisgazdái közül kerültek ki. A komité a legnagyobb meglepedésre vezette az ügyeket, míg nem egy pár nem is kolozsvári, hanem a szomszéd községekből nemrég beköltözött „nagy pipáju, kevés dohányu” egyén saját érdekében harcot kezdett a komité ellen, megbíztak egy kolozsvári ügyvédet, aki, bizonyára szintén nem érdektelenül, panaszt emelt a komité ellen a városi tanácsnál, amely kötelességszerűleg rendkívüli gyűlésre hívta egybe az összes kolozsvári kisgazdákat. Az izgalmas lefolyású közgyűlés a Magyar-uccai református elemi iskolában vasárnap délután három órakor kezdődött meg.

Dr. Carpinisan városi főjegyző, a városi tanács delegátusa meggyitotta a gyűlést, ismertette a tárgysorozatot, mely a múlt évi zárszámadásokra és a folyó évi költségvetés felülvizsgálására vonatkozik. Ezután Peteanu ügyvéd, az elégedetlen gazdák képviselője ismertette a városi tanácshoz bejelentett panaszt, melynek állításait Schiop elnök egytől-egyig megcáfolta.

Amíg ez a vita folyt, megjelent a gyűlésen a sziguranca képviselője s a gyűlés feloszlását követelte, mert a gyűlés nem volt bejelentve. A gyűlés vezetői eloszlatták a detektívek aggodalmát, azután folytatták a gyűlést.

Mikor a múlt évi költségvetés felülvizsgálására kerül a sor, Schiop elnök bejelentette, hogy a zárszámadásokat a város tanácsához már régen beterjesztette s azt elmulasztották a gyűlésre elhozni. Egy ad hoc megválasztott ötös bizottság alig tíz perc alatt tessék-lássék megvizsgálta a költségvetést s kijelentette, hogy az nem jó, mert egyes tételek igen nagy összegben van beállítva. Hiába állította Schiop elnök, hogy ez csak tervezet, pár demagóg által félrevezetett többség a vezetőségnek bizalmatlanságot szavazott. Az elnöklő főjegyző ezután kijelentette, hogy missziója véget ért s az új rendkívüli közgyűlés határnapját vasárnapra két hétre tűzte ki.

A helyzet tehát most az, hogy a régi vezetőség ellen bizalmatlanságot szavaztak, új vezetőség még nincs, ellenben a tanácsi határozat már készen áll, hogy az interregnum alatt a látszólagos és könnyen kiegyenlíthető ellentétek ürügye alatt a legelőket a város házikézelésbe vegye.

— Guernut levelet irt Costa Forunak. Bukaresti tudósítónk jelenti: Guernut az Emberi Jogok Ligájának párizsi titkára, akit tudvalegőleg Bukarestben a diákság megakadályozott előadása megtartásában, a napokban levelet irt Costa Forunak. „A diákság szemrehányást tett nekem azért, — írja Guernut —, hogy a „Humanité” című lap cikket irt Romániában tartózkodásom idején és cikkében kikelt a romániai terror ellen. Kérlek világosítsd fel a román közvéleményt, hogy a „Humanité” kommunista lap és az Emberi Jogok Ligájával nincsen semmiféle kapcsolatban. A lap egyébként nemcsak a romániai, hanem a bulgáriai terror ellen is tiltakozott. Hiszem, hogy a romániai diákság közelebbről föleszmél és meg fogja látni, hogy Ligánk intenciója nem irányulhat egyetlen állam szuverenitása ellen sem”.

— A magyar nemzetgyűlés 1930-ig meghosszabbította a képviselői mandátumokat. Budapestről jelenti: A nemzetgyűlés ma tárgyalta a választójogi törvényjavaslat 179. szakaszát, amely a képviselői megbíztatás idejét öt esztendőben szabja meg. Mivel a javaslat egy másik szakasza szerint a nemzetgyűlés a választójogi törvényjavaslat szentesítésével egyidejűleg az országgyűlés képviselőházává alakul át, a 179. szakasznak tulajdonképpen mandátum-meghosszabbító hatálya van. Nemcsak az ellenzék kifogásolja a jelenleg együttdűlő nemzetgyűlés mandátumának meghosszabbítását, hanem egyes kormánypárti képviselők is kifejezték aggodalmaikat a rendelkezéssel szemben. A mai ülésen Farkas Tibor módosító indítványt terjesztett elő, amely szerint a nemzetgyűlésnek országgyűléssé való átalakulása esetén a megbíztatás öt esztendőre a nemzetgyűlési választásoktól számítassék. Rakovszky Iván belügyminiszter indítványára azonban a nemzetgyűlés többsége Farkas Tibor módosítását elutasította és ezzel a határozatával a mandátum-meghosszabbítás mellett foglalt állást. Tekintettel arra, hogy a nemzetgyűlést 1922-ben választották meg és így megbíztatása 1927-ben lejár, az elfogadott 179. szakasszal a most együttdűlő törvényhozás életét 1930-ig meghosszabbították. Ezzel a szándékkal szemben súlyos alkotmányjogi kifogások merülnek fel és most már nemcsak az ellenzék, hanem a kormány támogató pártok egyes tagjai is komolyan foglalkoznak azzal gondolattal, hogy a nemzetgyűlés mandátumának letelte után, tehát 1927-ben a törvényhozói működést szüntessék be. E mozgalom élén Gaal Gaszton áll, akinek sikerült több kormánypárti képviselőt is megnyerni az akció részére.

— Felfedezték Apácai Cseri János sírját. Erdélyben is, Magyarországon is könyvek jelennek meg, kegyeletos ünneplésben emlékeznek Apácai Cseri Jánosról, születése háromszázadik évfordulója alkalmából. A kulturhősről sok-sok kulturdokumentum maradt fenn, de magánéletéről, csendes elmúlásáról alig jegyeznek fel néhány adatot az egykorú krónikások. Sírhelyét a kolozsvári gyönyörű temetőben nem jelölték a halhatatlannaknak kijáró márványobelisz, hantja besüppedt s generációk ideális lelkesedésű tudósai és diákjai mindmáig hiába keresték a jeltelen sirt, hogy a kegyelet koszorúját ráhelyezhessék a tricentennárium alkalmából. Annál nagyobb az örömről, hogy a „Brassói Lapok” mai száma nem tévovázik sokat a házsongárdi sírrengésben, hanem „mindjárt a temető elején” felfedezi a nagy Tanító sírját, közvetlenül a Szenci Molnár Albert szomszédságában, akinek földi nyughelyét eddig ugyancsak hiába kerestük mi, szegény vak kolozsváriak. De a „Brassói Lapok” munkatársa, a nagy sajtópör hevében egy kis friss levegőre kiszaladt a temető árnyas lombjai alá és ott „hopp egy légy” kiáltással kulturhistóriai jelentőségű felfedezéseket tett. És nem elég Apácai, még Bartók Györgyből is „nagy térítő”-t csinált. Áldassék érte emlékezete!

— Mindenki seperjen a maga háza előtt. Kolozsvár városi rendőrkörletei az „Ujság” útján hívják föl a város lakosságát arra, hogy a központi rendőrség köztisztaságra vonatkozó rendeleteit figyelembe venni senki el ne mulassza. Minden háztulajdonos köteles reggel hat órakor a háza előtti uccarészt felocsoltatni és lesepertetni: ugyanugy kötelezi üzletnyitáskor az üzletek tulajdonosait is. A város külső kerületeiben a lakók ne öntsék ki szennyvizeiket az uccára, különösen ott ne, ahol az uccák nincsenek csatornázva. A vásárosok, uccai elárusítók kötelesek bódéik falait mésszel bemázolni, ugyanaz vonatkozik az ólak és istállók tulajdonosaira is. Az egyes rendőrkörletek sorozatosan és naponként fogják ellenőrizni a rendelet végrehajtását, a mulasztásokat azonnali pénzbírsággal büntetik.

— Kiöntött a Küküllő Székelyudvarhelyen. Tudósítónk jelenti: Szombaton délután ugy négy óra körül telefonértesítés jött a Zetelakától mintegy órányira levő Klein Zsigmond-féle fátalep vezetőségétől a székelyudvarhelyi küküllőmenti lakosok számára arról, ben a Küküllő megdagadt és borzasztó rohanással felhagy a Hargitán támadt hatalmas zápor következtétartózatlanul tör lefelé medrében, melyből máris a telep körül sok helyen kilépett és magával sodorja az útjába eső erdei pajtákat, csűröket, állatokat és a boglyákba rakott szénamennyiséget. A Küküllő tényleg folyton dagadt s hullámai különféle tárgyakat, kapuszéket, galambducokat, letört fatörzseket, állatokat és szénát sodortak magukkal minden pillanatban kilépni készülve a medréből, mely este 10 óra körül a Sósfürdő táján és a Fürdő-uccában be is következett. A fürdő-uccai lakosokat ki is kellett telepíteni a lakásaikból. A pusztító árral szemben tehetetlenül állanak a partmenti lakosok és birtokosok. A sűrűn ismétlődő esőzés miatt a Küküllő katasztrófális áradása fenyeget.

— Újrakezdik a halálraírt Márfyék bűnpörének tárgyalását. Budapestről jelenti: Kedden kezdik meg a csongrádi bombamerénylet tettesének, a halálraírt Márfyék pörének új tárgyalását Egyelőre az új tanúk kihallgatása van programmba véve. Márfyék 28 pontban foglalták össze alibi-bizonyítékaikat.

— Halálozások. Bosnyák Zoltánné Sándor Erzsébet operaénekesnő súlyos csapás érte. Édes apja Lokodí Sándor János, aki Kolozsvár iparos társadalmának ismert érdemes tagja volt és csak pár évvel ezelőtt költözött fel leányához Budapestre, e hó elején Budapesten meghalt. — A másik gyászhirot Nagyenyedről kaptuk. Dr. Nagy Albert nyug. vezértörzsorvos, a nagyenyedi ref. kollégium legöregebb diákja, 82 éves korában, e hó 3-án, elhunyt.

— Lédererné ragaszkodik a fekete selyemruhájához. Budapestről jelenti: Lédererné bűnpörének mai tárgyalásán új tanukat hallgattak ki a bizonyítás kiegészítéséül. Az idevágó iratokat felolvasták, majd a szakértők véleményét hallgatták meg. Lédererné egyetlen kívánsága az, hogy fekete selyemruháját hagyják meg a cellájában, mert abban akar a főtárgyaláson megjelenni. Ítélet valószínűleg szerdán lesz.

— Öngyilkosok napja Nagyváradon. Nagyvárad tudósítónk jelenti: Aif Géza és Dajka Zoltán nagyváradi bérkocsisok elválhatatlan jóbarátok voltak, amióta valami kisebb ügyért egy hónapot együtt ültek a börtönben. A vasárnap estét is együtt töltötték el és a legjobb kedvvel váltak el egymástól. Hétfőn délelőtt Dajka Zoltán kocsija a közközház előtt várakozott, amikor elébe toppant barátja és kérte, hogy vigye haza lakására. Dajka maga mellé ültette a bakokra és a Körös hid irányában Aif lakása felé hajtott. Körülbelül husz lépésnyire lehettek a hídttől, amikor Aif leugrott a bakról és vidáman elköszönve barátjától, a víz felé futott. Dajka megdöbbenve látta hogy felmászik a hid korlátjára és beveti magát a folyóba. A rendőrök megpróbálták kimenteni a szerencsétlen embert, akit azonban menthetetlenül elsodort az ár. Amikor az öngyilkos felesége értesült férje tragédiájáról, kétségbeesésében ő is be akart ugrani a Körösbe, azonban szándékában édes anyja meggátolta. A szerencsétlen asszony idegromokat kapott és most lakásán ápolják. — Tegnap délelőtt 10 órakor a Körös partján járó-kelő emberek rémülten látták, hogy a folyó emberi holttestet visz magával. A hullámok csakhamar partra is vetették egy huszonöt-harminc év körüli fekete ruhás nő hulláját. Az esetről azonnal értesítették a rendőrséget, ahonnan azonnal kiszállottak a helyszínre. Átkutatták a hulla zsebeit, abban azonban egy Paul névvel ellátott zsebkendőn kívül semmit sem találtak és így az öngyilkos nő személyazonosságát nem sikerült megállapítani.

— Rendőri hírek. Az elmúlt vasárnap két ember is megkísérelte eldobni életét. B. N. fegyenc a fiatalkorúak fogházában öngyilkossági szándékból megivott egy üveg analinos festéket. Görcseitől a klinikai gyomormosás mentette meg az élet számára, majd visszahelyezték a fogházba. Öngyilkosságának oka állítólag az, hogy büntetése alatt szeretője elhagyta. — Dénes József negyvenéves pincér fel akarta magát akasztani a Házsongárdban. Mivel ott a kirándulók zavarták a Malomárokba vetette magát. Mire kihúzták a Tornavivódánál, már halott volt. Tettének oka a nyomor.

A KOLOZSVÁRI VÁROSHÁZÁN

a teljes nyilvánosság, közjegyző és hatóságok jelenlétében, d. u. 4 órakor az elsőemeleti 5. sz. szobában visszavonhatatlanul július hó 29-én

tartatik meg a kolozsvári másfélmillió lej értékű TORDAI-UTI VILLA SORSOLÁSA.

A 200 lejes sorsjegyek már csak korlátozott számban kaphatók az elárusítóknál. — Siessen, mert ha habozik, a szerencsésjét szalasztja el. Vidéki megrendeléseket 203.50 lej előzetes beküldése esetén azonnal teljesít a főbizományos Sirocco Cluj, Str. Reg. Maria 14.

A főnyereményen kívül még 100 pénznyeremény!

OLVASSA EL A SORSOLÁS RÉSZLETES TERVEZETÉT TARTALMAZÓ PLAKÁTOKAT!

PÉNZKÖLCÖN GYORSAN ÉS A LEGKEDVEZŐBB FELTÉTELEKKEL.

Házak, birtokok vétel és eladása minden nagyságban és árban.

ÁRUÜZLETEK, KERESKEDELMI KÉPVISELETEK

LLOYD KERESKEDELMI ÉS BANKBIZOMÁNYI VÁLLALAT. VOLT SZÉCHENYI-TÉR 4. CSÁKIS D.E. 9-10. ÉS D.U. 3-5.

KÖZGAZDASÁG

A kolozsvári kereskedők elégedettek a munkaszüneti törvénnyel

A bukarestiek tiltakoznak a törvény ellen

A kereskedelmi és iparkamara vasárnap délelőtt tíz órakor nyilvános nagygyűlést tartott, amelyen a munkaszüneti törvény és végrehajtási utasítása által teremtett új helyzetet tárgyalták. A gyűlésen Pop Szever kereskedelmi osztályfőnök elnökölt, a munkaügyi felügyelőség részéről jelen volt Chirila munkaügyi felügyelő, az iparhatóság képviselőjében pedig Varga városi tanácsos. A gyűlés megnyitáskor — megszámláltuk — 17, azaz tizenhét kereskedő jelent meg Kolozsvár több mint háromezer kereskedője közül. Nem láttuk ott a Kereskedők Tanácsa (Sfatul Negust.) képviselőit sem, amelynek már csak azért is képviseltetni kellett volna magát, hogy legalább végighallgassa a tárgyalásokat.

Az ilyen csekély érdeklődés mellett megnyitott ülésen első sorban a tulajdonképpeni vasárnapi munkaszünet kérdését vették tárgyalás alá. Pascu fűszerkereskedő üdvözölte a törvényt, amely végre megoldotta a sokat vajdudó kérdést „az ország keresztyény voltához méltón.” Beszédét általános helyeslés fogadta. Becski és Magyarosi kereskedők sérelmezik, hogy a szatóc-üzletek vasárnap egyáltalában nem nyithatnak, míg a mészárosok, pékek s egyéb élelmiszerüzletek délelőtt tíz óráig nyitva tarthatnak. Szerintük ez az intézkedés éppen a munkásságra sérelmes, amelynek érdekében e törvényt hozták, mert szombaton nincs idejük mindent bevásárolni vasárnapra. Chirila munkaügyi felügyelő azonnal válaszol az aggodalmaskodó kereskedőknek. Válaszában kijelentette, hogy a munkásság, amelynek a vezetősége éppen Kolozsvárt székel, ha valami legcsekélyebb sérelem is éri, azonnal panasszal fordul hozzá. Ha tehát reájuk nézve e tekintetben sérelem forogna fenn, azonnal panaszkodtak volna. Egyébként a munkásságnak vasár- és ünnepeknél előtt mindig van annyi ideje, hogy másnapra való élelmiszereit beszerezhesse.

Miután a vasárnapi munkaszüneti törvény ellen a jelenlevők egyéb kifogást nem emeltek, áttértek a hétköznapi üzleti zárórák tárgyalására. A rendelet kimondja, hogy délben 1—3-ig, illetve fél 2-től fél 4-ig minden üzletnek zárnia kell. Kivételt képez a hetivásár napja, amidőn a hetivásár zónájába eső üzletek déli szünetet nem kell, hogy tartsanak. Élénk vita fejlődött, hogy

Kolozsvár melyik része képezi a hetivásár zónáját. Végre abban állapodtak meg, hogy — mint hogy Kolozsvárnak nincs külön hetivásárterülete, kéri fogják, hogy a hetivásár napján délben az összes kolozsvári üzletek nyitva tarthassanak. A törvény kimondja azt is, hogy betenként csak egy állatvásár, vagy gabonavásár tartható. Kolozsvárt van hetenként két rendes hetivásár es szerdán állatvásár. Kéri fogják tehát, hogy e három hetivásárból kettőt hagyjanak meg.

A gyűlés folyama alatt kb. negyvenre felszaporodott kereskedők közül a fűszerkereskedők ezt az alkalmat felhasználták arra, hogy a bodega üzletek zárórával való visszaéléseit felpanaszolja. Azt követelték, hogy csak azok a bodega-üzletek tarthassanak a rendes zárórán túl is nyitva, amelyek étel- és italműveket tisztán és kizárólag az üzlethelyiségben való elfogyasztásra árulnak. Ezeknek tilos legyen bármilyen más fűszerárut árusítani. A munkaügyi felügyelő kijelentette, hogy a kérdést véglegesen rendezni fogja és pedig olyanformán, hogy rendjájuk az ilyen üzleteket és megállapítja, hogy melyek azok, amelyek bodega-üzletnek tekinthetők. Azok, amelyek nem kizárólag az üzletben való elfogyasztásra árulnak, tekintet nélkül az elnevezésükre, a rendes időben fogják bezáratni.

Ezuttal is megállapíthatjuk, hogy Kolozsvár kereskedői még az őket legszorosabban érdeklő kérdések iránt sem érdeklődnek. Az egész záróra rendelet annyira hiányos és homályos, hogy azon még az illetékesek sem tudnak eligazodni. Hogy emiatt mennyi kellemetlenség fog háramlani a kereskedőkre, azt a jövő fogja bebizonyítani. Ellenben, ahhoz, hogy a hiányokat pótolják, az is szükséges, hogy azokra a hiányokra maguk az érdekeltek mutassanak rá.

Vasárnap délelőtt a bukaresti kereskedők és iparosok is nagygyűlést tartottak a Dácia termében. A szónokok tiltakoztak a vasárnapi munkaszüneti törvény rendelkezései ellen, amelyek súlyos kárt okoznak a kereskedelemnek és a közönséget sem elégitik ki. Követelték továbbá a forgalmi adó hatályon kívül helyezését. Elhatározták, hogy küldöttséget menesztenek a kormányhoz, amely előtt tolmácsolni fogják kívánságait és panaszait.

Banca Nationala igazgatójának közreműködésével egy liberális bank alapításának terve lépett a megvalósulás stádiumába a székelyudvarhelyi liberális tényezők körében. Evégből a Banca Marmorosch et Blank székelyudvarhelyi fiókjának átvétele folyamatban van s a vármegyei állami és közigazgatási tényezők felhívásban részesültek részvények jegyzésére. Illetékes körökben úgy vélik, hogy az új liberális bank mentesvére lenne a bukófélben levő liberális rezsim exponenseinek.

A Bosel-krízis megoldása felé. Ismeretes, hogy a kudarcra végződő francia frank-kontremín Bosel bécsi bankvezér anyagi helyzetét is alapjában megingatta. Azóta állandóan folytak tanácskozások a Bosel-érdekeltségek szánálása érdekében, azonban az ügy bonyolultsága miatt a tárgyalások semmi pozitív eredményt sem tudtak felmutatni. A tárgyalások elhúzódása nagyban akadályozta a bécsi tőzsde konszolidálását is, amely valóságos lidércnyomás alatt állott a Bosel-papírok bizonytalansága miatt. Bécsi híreink az ügyben most szenzációs fordulatot jelentenek. Állítólag sikerült Boselnek egy svájci középbankkal, a „Comptoir d' Scompt Geneve”-vel, megállapodást létrehozni, amelynek értelmében a bank átveszi Bosel összes tartozásait s természetesen követeléseit is. Az még nem bizonyos, hogy Bosel teljesen ki fog kapcsolódni érdekeltségeiből, s hogy megtartja-e továbbra is a bécsi Union-bank elnöki tisztét. Ha a Bosel-papírok erős kezükbe kerülnek, akkor a bécsi tőzsde is visszanyeri régi nivóját, amelyen annyit rontott a tulajdolt frankspekuláció.

Liberális bankalapítás Székelyudvarhelyen. Tudósítónk jelenti: Florescu volt igazságügyminiszter, Tanasescu székelyudvarhelyi liberális képviselő és a

TŐZSDE

Zürichben a lej: 2:37 $\frac{1}{2}$, Párisban: 9.70.

Kolozsvári piacon a nyugati devizákban enyhébb laphulás állott be. Tegnap délután 6 óráig a következő jegyzések történtek:

Zürich 42:35—42:65, London 1062—1066, Newyork 217 $\frac{1}{2}$ —218, Páris 1025—1030, Miláno 8:35—8:40, Prága 649—652, Budapest 3:27—3:28, Bécs 30:75—30:90.

Bukaresti zárlat július 6-án: Deviza: Páris 10:33, London 1070, Newyork 21925, Italia 805, Svájc 4260, Bécs 3070, Prága 650. Valuta: Napoleon 815, márka 5150, léva 1:48, török font 118, angol font 1065, francia frank —, sv. frank 4150, olasz lira 800, drachma 360, dinár 375, dollár 217, lengyel márka 45—, osztr. kor. 3150, magyar kor. 30—, cseh korona 6.50.

Zürichi zárlat július 6-án: Berlin 12275, Amsterdam 20650, Newyork 51575, London 250550, Páris 2460—, Miláno 1925, Prága 152750, Budapest 7250, Belgrád 900—, Bukarest 23750, Varsó 9850, Bécs 7255.

Megdrágul a tűzifa. A CFR vezérigazgatóság rendeletet adott ki, amelyben szigorúan megtiltja fedett vagonoknak tűzifaszállításra való felhasználását, mert ezekre a gabonaszállításnál van szükség. Tűzifaszállításra ezentúl csak nyitott vagonok használhatók, aminek következtében az ilyen vagonokban szállított tűzifa nagymértékű dézsmálásnak van kitéve. Ha tekintetbe vesszük, hogy ilyen módon a szállításhoz sokszor 20 százalékos hiány is előfordul, akkor bizony számíthatunk jelentékeny tűzifadrágulásra.

Elsimult a cseh-lengyel gazdasági konfliktus. Megemlékeztünk annakidején arról, hogy Lengyelország Csehországgal vámtarifális kereskedelmi szerződést kötött. Alig léptette életbe Csehország a szerződés rendelkezéseit, Lengyelország változtatott a vámtarifáján. Lengyelország eljárása kínos meglepetést keltett Csehországban, amely Lengyelország e tényében a nemzetközi jog megsértését látta. Csehország tiltakozásának meg volt az eredménye, mert amint 'bukaresti tudósítónk jelenti, sikerült megegyezést létrehozni a két állam között, melynek értelmében a Csehországból Lengyelországba importált árukkal szemben ugyanazon vámdíjakat fogják alkalmazni, amelyek az előző kereskedelmi szerződés életbeléptetésekor érvényben voltak. A csehek ezáltal sokkal nagyobb előnyhöz jutottak, mint amilyen előnyben az első szerződés megkötésekor részesültek.

Kirakatverseny Aradon. Az Aradi Kereskedelmi Testület az aradi árumintavásár idejére kirakatversenyt rendez, hogy ezáltal is emelje az árumintavásár nivóját. A kereskedőtestület jelentékeny díjakat tűz ki a legszebben rendezett kirakatok jutalmazására. Ezeket a díjakat a rendező alkalmazott kapja elismerő oklevéllel együtt. A nyertes cégek pedig külön érmekeket és művészi kivitelű diszokleveleket kapnak. A zsűri elnöke dr. Robu polgármester lesz s képviselve lesz benne a Kereskedelmi és Iparkamara és a Kereskedők Tanácsa. Itt említjük meg, hogy egy, a Robu polgármester elnöke alatt tartott értekezlet határozatilag kimondta, hogy a kereskedők augusztus harmadikától hetedikéig, tekintettel a mintavásárra, egész napon át — vasárnapot sem kivéve — nyitva fognak tartani.

A városi villamosmű és a Munkaadók Szövetsége. A Munkaadók Szövetségének képviselői szombaton délután hosszabb megbeszélést folytattak a villamosmű ügyének tanulmányozására kiküldött bizottsággal. A megbeszélésen a munkaadók fentartották álláspontjukat, kérték a felemelt áramdíjak redukálását s egyben kifejezték abbéli nézetüket is, hogy az üzem kibővítése az áramdíj emelése nélkül is végrehajtható. A bizottság meghallgatta az előterjesztéseket, de semmi intézkedést nem tett.

HATÓSÁGILAG ENGEDÉLYEZETT

VÉGELADÁS

A

LŐRINCZ & TÓTH

CÉGNEI

MOST van alkalma minden hölgynek a nyári szükségletét olcsón beszerezni

LŐRINCZ & TÓTH

cégneél a Főtéren hatóságilag engedélyezett

VÉGELADÁS VAN

— Az Ujság marosvásárhelyi szerkesztősége és kiadóhivatala: Főter 35. szám alatt van. Előfizetéseket, hirdetéseket fölvesz, reklamációkat elintézt.

— Az Ujság nagyvárad kiadóhivatala: „Ardeal” ágyonkség, Uri-utca, Főposta mellett. Előfizetéseket, hirdetéseket felvesz, reklamációkat elintézt.

LORINCZ & TOTH

CEGTELJESEN FELOSZLIK

A BERENDEZÉS ELADÓ

SPORT

Balesetek sorozata miatt beszüntették az Universitatea-UCASP mérkőzést

Lefújták a nagyváradai mérkőzést is. Nemzetközi teniszverseny Aradon. Kerületi atlétikai bajnokságok Temesvárt és Brassóban. Vasárnapi eredmények

Selejtezőmérkőzések a kerületi bajnokságok között, atlétikai kerületi bajnokságok, nemzetközi tenisz- és birkózóverseny tettek változatossá Románia vasárnapi sportját. Nagyszabású sportesemények zajlottak le azonban egész Európában is. Budapesten városközi evezősverseny, ifjúsági atlétikai bajnokságok, Stockholmban az osztrák-svéd válogatott mérkőzés, Wimbledonban pedig a tenisz világ bajnokság döntőfőzdelmei voltak a fő attrakciók.

Kolozsvár. UCASP—Universitatea 1:0. A mérkőzés az aradi és kolozsvári kerületi bajnokságok között, az országos bajnoki címért folyó küzdelem döntős helyett sajnálatos baleseteknek lett előidézője. Mindjárt a 17. percben Russu, az U csapatára lépett rá egy labdára és csuszott le oly szerencsétlenül, hogy jobb karcsontörést szenvedett, majd Dobó az UCASP hátvédje bukott súlyosan. Csak szerencséjének köszönhető, hogy súlyos sérülést nem szenvedett.

Mindezeknél azonban sokkal súlyosabb volt az U centerhálójának, Dr. Hatiegannak — éppen vasárnap aratták doktorrá — balesete, aki Péterffyvel, a petrozsényiek csatárával futott össze oly erősen, hogy hanyatt esett. Péterffy rázuhan és amint egymáson hanteregnek, jobb lábával a Hatiegann arcát éri, akinek arcát előnti a vér és fájdalommal felordít. Az először orvosok orvosiintézkedést követnek és a népszerű játékos a sebészeti klinikára szállítják.

A mérkőzést a sajnálatos baleset után Dr. Mitter labdarúgószakszövetségi elnök és Dr. Tataru, a Com. Reg. elnöke beszüntetni rendelik, a rendőrség pedig Péterffyt, aki többek véleménye szerint szándékosan rugta meg Hatiegant, őrizetbe vette és csak a hajnali órákban bocsátotta szabadon, miután az eljárást ellene súlyos testisérülés büntette miatt megindította, bár Péterffy állítása szerint, ő a sérülést nem szándékosan okozta.

A mérkőzés lefolyása a következő volt: Osapattosszalítás: UCASP Czako, Dobó, Mátrai, Klein, Franz, Berkessy I., Péterffy, Veszprémi, Kiminich, Dankó, Mézner.

Universitatea: Lazar, Deutsch P., Hirsch, Giurgiu II., Hatiegann, Huza, Giurgiu I., Blasiu, Russu, Bonciocat, Deutsch S.

A petrozsényi csapat kezdte a játékot és Péterffy centerét Veszprémi már az első percben kapu fölé rugta. Állandó petrozsényi támadások következtek ezután és az U alig jut labdához. Csak a 8. percben sikerült Bonciocatnak szököttni Deutsch Simit, de az ide-oda passzolt labdát végül is Deutsch S. lövése után Czako kifutással menti. Ismét UCASP támadások következnek ezután, melyek során Mézner vezet több heves rohamot, de már a hátvédek szerelnek. A 20. percben Mátrai szököttni Mézner, ki a kormervonal hátvédek közt hat méterről védhetetlen gólt löv. Péterffy faultja miatt az UCASP ellen megítélt szabadrugás eredménytelen. Pár percnél mezőnyjáték után közeléből centeréz, a labda Kiminichhez kerül, ki a bekövetkezik a Dr. Hatiegann balesete és a mérkőzés lefújása.

A mérkőzésről általában szólva megállapítható, hogy az rámenős volt, de nem kimondottan durva, úgy, hogy a kettős baleset igazán nem a játék általános művészetének, hanem különleges véletlennek volt sajnálatos eredménye. Sokkal durvább mérkőzések folytak már le sérülés nélkül.

Gyulafehérvár. NTK (Nagyenyed)—Universitatea (Gyulafehérvár) 6:1 (3:0).

Brassó. Kerületi atlétikai bajnokságok. Vasárnap tartották meg a brassói kerületi bajnokságokat. A közismerten lejtős pályán ismét néhány rekordnál jobb eredményt értek el. Részletes eredmény: 100 m síkfutás: 1. Schuller (Olimpia) 11.7 mp. 2. Scarneci (Brasovia). 200 m síkfutás: 1. Schuller (Olimpia) 24.4 mp. 2. Scarneci (Brasovia). 400 m síkfutás: 1. Schuller (Olimpia) 54.4 mp. 2. Kozovich (Coltea). 800 m síkfutás: 1. Diou (Coltea) 4 p. 48 mp. 5000 m síkfutás: 1. Márton (Brasovia) 17 p. 26.6 mp. 10.000 m síkfutás: 1. Christescu (Coltea) 36 p. 27 mp. 110 m gátfutás: 1. Neacsu (Coltea) 17 mp. 200 m

gátfutás: 1. Scarneci (Brasovia) 26.2 mp. 400 m gátfutás: 1. Scarneci (Brasovia) 64.08 mp. 4x100 m staféta: 1. Coltea 3 p. 53 mp. 2. Brasovia. 100x200x400x800 m staféta: 1. Coltea 3 p. 53 mp. 2. Brasovia. Távolugrás: 1. Schuller (Olimpia) 685 cm. Rudugrás: 1. Opony (Olimpia) 29 cm. Magasugrás: 1. Schlandt (Olimpia) 164 cm. Hármassugrás: 1. Neacsu (Coltea) 12 m. 88 cm. Súlydobás: 1. Pop Zorila (Coltea) 11 m. 89 cm. Diszkoszvetés: 1. Pop Zorila (Coltea) 37 m. 33 cm. Gerelyvetés: 1. Podehl (Olimpia) 41 m. 80 cm. Kalapácsvetés: 1. Bodea (Coltea) 38 m. 40 cm.

Nagyvárad. Egyetértés—NAC 1:0 (0:0). Bajnoki mérkőzés. Bíró: Róth (Bpest). A mérkőzés egyetlen gólját Mönus rugta a 2. félidő 22. percében. 18 méteres szabadrugásból. A 38. percben bíró állítólag jogosulatlan tizenegyet ítélt az Egyetértés ellen, ami ellen utóbbiak tiltakoztak, mire a bíró ítéletét megváltoztatta szabadrugásra. Ez ellen a NAC tiltakozott és követelte a tizenegyet. Ezzel parázs botrány tört ki, miközben az Egyetértés három játékosa a bírót megsértette, kiket aztán a bíró kizárt a játékból. Közben a közönség betódult a pályára, mire a bíró a mérkőzést lefújta. Az ügyben a szövetség fog dönteni. Ha a mérkőzést fenti eredménnyel igazolja, úgy az Egyetértés lesz a bajnok. Ha a tizenegyet megítélik és a folytatásnál a NAC góllá értékesíti, akkor a bajnokság sorsa teljesen nyílt lesz, mert a NAC-nak a szatmári Törekvés elleni 1:0-as mérkőzése is óvás alatt áll.

Mármarosziget. Törekvés (Nagyvárad)—Sámson 5:0 (2:0). Bajnoki.

Arad. Gloria CFR—AMTE 1:0 (1:0). Barátiságos.

Nemzetközi teniszverseny. Az aradi nemzetközi teniszversenyt a kedvezőtlen időjárás miatt csak nehezen tudják lebonyolítani. Minden szám a legelső mérkőzéseknél van, csupán a férfi egyes versenyeket felforgatják a néhány külföldi játékos miatt. A résztvevő kolozsvári KAC versenyzők eddig sikerrel szerepeltek a II. o. versenyeken és a egyes párosban. Részletes eredmények:

Arad bajnoksága (férfi egyes: Dr. Marossy BBTE győz Dr. Balkás (Jugoszlávia) felett 2:6, 6:4, 6:1. Dr. Lupp győz Dörner felett 6:2, 6:0. Wintertstein (Bécs) győz Marossy ellen 6:1, 7:5. A nap legszebb mérkőzése. Rosetti győz Br. Bohus ellen 2:6, 6:2, 6:2. Pouliet győz Patin ellen 6:3, 7:5. Hellas vándordíj (férfi egyes): Dörner (Arad) győz Marossy ellen 6:3, 7:5, 3:6, 8:6. Női egyes I. o. Gulescu k. a. (Bukarest) győz Masznyik ellen 6:2, 6:4. Női egyes II. o. Matusevsky Dódi KAC győz Nasztu Lucia ellen 6:2, 6:4. Férfi egyes II. o. Straub János KAC győz Pascutiu ellen 6:3, 6:4. Straub ezután Bánhidival került volna össze, de nem jelent meg pontosan és Bánhidit jelentették ki győztesnek. Vegyes páros I. o. Dörner—Fülöpne győz Br. Bohus—Popescu ellen 6:3, 6:4. Matusevsky Dódi—Straub KAC győz a Velár—Arató pár ellen 6:0, 6:2.

Nemzetközi birkózóverseny. Légsúly: 1. German (UCASP). 2. Kilián (AMTE). 3. Skerlecz (Budapest). Pehelysúly: 1. Német (MTE) Budapest. 2. Tuss (UCASP). 3. Lovász (TAC). Könnyűsúly: 1. Antalffy (Toldi). 2. Sesta (Bécs). 3. Matura (MTE) Budapest. Kis közsúly: 1. György (Budapest). 2. Kleitsch (Kinizsi). 3. Privalesek (NAC). Nagy közsúly: 1. Kondorossy (UCASP). 2. Francisc (AMTE) 3. Tasi (UCASP).

Temesvár. Kerületi atlétikai bajnokságok. Szombaton az ifjúsági, vasárnap a szenior kerületi bajnokságokat rendezte a temesvári kerület. Az ifjúsági bajnokságok eredményei jók, bár Temesvárt, nem tudni mi okból, a 19 éveseket is még ifjúságiaknak tartják. A szenioreredmények igen gyengék: **Ifjúsági bajnokságok.** Hármassugrás: 1. Coste (Kinizsi) 12.01 m. Ifj. rekord. 800 m síkfutás: 1. Egger (Kinizsi) 2 p. 15.4 mp. Gerelyvetés: 1. Weber (Kinizsi) 42.35 m. 4x100 m staféta: 1. TAC 49 mp. Olimpiai staféta: 1. Kinizsi B) csapata 4 p. 10 mp. 100 m síkfutás: 1. Leonhardt (TAC) 12 mp. Súlydobás: 1. Coste (Kinizsi) 11.57 m. 400 m síkfutás: 1. Mucsalov (TAC) 60.2 mp. 1500 m síkfutás: 1.

Pióker (Kinizsi) 4 p. 41 mp. Rudugrás: 1. Kanton (Kinizsi) 2.81 m. Ifj. rekord. 110 m gátfutás: 1. Mucsalov 18.3 mp. Magasugrás: 1. Coste (Kinizsi) 83.34 mp. 200 m síkfutás: 1. Póth (TAC) 25 mp. Távolugrás: 1. Coste 605 cm. Ifj. rekord.

Szeniorbajnokságok: Helyből magasugrás: 1. Fischer (TAC) 126 cm. 5000 m síkfutás: 1. Dr. Belu (Banatul) 18 p. 55 mp. Rudugrás: 1. Rafinszky (TAC) 2.50 m w. o. 100 m síkfutás: 1. Bergenthal (TAC) 11.4 mp. 2. Velceanu (K) 800 m síkfutás: 1. Gálffy (TAC) 2 p. 19 mp. 2. Varga. 3. Latter, Helyből távolugrás: Latter 273 cm. 2. Fischer 271 cm. Hármassugrás: 1. Latter (TAC) 12.31 m. 2. Fischer (TAC) 12.19 m. Súlydobás: 1. Dr. Corcan (TAC) 10.34 cm. Magasugrás: 1. Fischer (TAC) 152 cm. 110 m gátfutás: 1. Fischer (TAC) 21.3 mp. 200 m síkfutás: 1. Bergenthal (TAC) 24.3 mp. 2. Velceanu (Kinizsi). Diszkoszdobás: 1. Dr. Corcan (TAC) 30.85 m. 1500 m síkfutás: 1. Rafinszky (TAC) 4 p. 54.5 mp. Gerelyvetés: 1. Dr. Corcan (TAC) 43.86 m. 2. Weber (Kinizsi) 43.47 m. 400 m síkfutás: 1. Latter (TAC) 57.8 mp. 4x100 m staféta: 1. TAC 48.3 mp. 10.000 m síkfutás: 1. Dr. Belu (Banatul) 41 p. 39 mp. Távolugrás: 1. Fischer (TAC) 6.57 m. 400 m 1. Latter (TAC) 1 p. 18 mp w. o. Olimpiai staféta: 1. Kinizsi 4 p. 08 mp. 2. TAC.

Bukarest. Venus—Tricolor 1:0 (szombat). Ezzel a Venus lett a kerületi bajnok.

Kinizsi—Venus 2:0. A két kerületi bajnok küzdelméből a Kinizsi biztos győztesként került ki.

Román—osztrák teniszmérkőzés. A román—osztrák teniszmérkőzést az osztrákok 11:4 arányban nyerték meg. A román játékosok közül San Gál mutatott kíváló formát.

Külföldi eredmények

Budapest. Ifjúsági atlétikai bajnokságok 200 m síkfutás: Hahn MTK 23.7 mp. 800 m síkfutás: Körössi MAC 2 p. 05.5 mp. 3000 m síkfutás: Weiler MTK 9 p. 36 mp. Rudugrás: Hévizi MAC 332 cm. Gerelyvetés: Berkes (Pápa) 44.20 m. Súlydobás: Stolp (Debrecen) 12.40 m. 100 m síkfutás: Füstös FTC 11.4 mp. Magasugrás: Bihari MAC 176 cm. 110 m gát: Hahn MTK 17.6 mp. Diszkoszvetés: Stolp 36.54

Nemzetközi és városok közötti evezősversenyt rendezett a magyar evezőszövetség, amelyen Berlin, Bécs és Budapest csapatai mérkőztek. Részletes eredmény: Négyezős kormány: 1. Pannónia. 2. Hungária. Nyolcas (ujonc) 1. MAC. 2. Hungária. 3. Pannónia. Donauhort helyezetlen. Nyolcas kormány: 1. Sport Borussia (Berlin) 2. Pannónia. 3. MAC. Városközi nyolcas: 1. Berlin (Borussia) 2. Budapest (Pannónia) 3. Bécs (Donauhort). Berlin végigvezet s 1 egyenlő hosszal győz. Négyes kormányossal: 1. Műegyetem. 2. Hungária. Egyes verseny: 1. Morich (Neptun). Négyes kormányossal: 1. Pannónia, 2. Ungária. A Borussia idegen vízbe evezett, mire kiállították.

A wimbledoni tenisztorna döntőjét a francia Lacoste nyerte Borotrával szemben. Kehrling és Morpurgo az elődöntőben a páros versenyből kiestek, ellenben Kehrling az angol Georgeval szemben 6:3, 6:4 arányban megnyerte a vígaszdíj döntőjét.

Varsó: MTK—Polonia 0:0 (szombat), MTK—Polonia 2:2 (vasárnap).

Stockholm: Ausztria—Svédország 4:2.

* **Véres verekedés a kolozsvári sporttelepen.** Vasárnap délután szép számú közönség jelenlétében találkozott a kolozsvári kerületi bajnokságok, az Universitatea a petrozsényi bajnokkal, az UCASP-al. A mérkőzés azonban botrányba fulladt s a bíró kénytelen volt a sorozatos durvaság miatt a mérkőzést félbeszakítani. A nézőközönség között is véres verekedés keletkezett, melynek oka az volt, hogy egy zsebtolvaj H. P. földirtokosnak zsebéből ellopott 5 db 200 lejes Sirocco-villasorsjegyet. A közönség körében még számtalan sorsjegytulajdonos volt, akik átérzve a földirtokos helyzetét, dühökben nekiesetek az elfogott zsebtolvajnak és alaposan elverték.

GYÖRGYPÁL

luxus- és autóbussz karosszériái a leg-
szebbek, legtartósabbak és legolcsóbbak.

Rövid idő alatt készülnek. Meghívásra személyesen
mutat be terveket. Cluj, Str. Marasesti (Krizbai-u.) 7.

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetések árai: Minden szó 3 lej. Vastagabb betűvel 6 lej. Legkisebb apróhirdetés 30 lej. Állást-keresők részére 20 szóig 30 lej. Előfizetőknek minden szó 2 lej, vastagabb betűvel 4 lej, jelíges levelet harminc napig őrizünk meg.

AZ „UJSÁG”-RA

előfizetni, hirdetések és apróhirdetések feladni a következő helyeken lehet.

CLUJ-KOLOZSVÁR: Kiadóhivatal Deák Ferenc-utca 35.

Friedmann könyvkereskedő, Főter

NAGYVÁRAD: „Ardeal” ügynökség, Uri-utca.

SZATMÁR: Szamos hírlapiroda. Dácia-szálló udvarán.

MAROSVÁSÁRHELY: Csörgő Tamás és Társa, Főutca 35.

ARAD: Lóbl hírlapiroda.

TEMESVÁR: Pál György szerkesztőségi kiadóvezető.

A. B. C. hírlapiroda.

BRASSÓ: Elek hírlapiroda, Kapu-utca 32. sz.

LEVELEZÉS

Kicsike Alba-Iulia! Miért nem küldte a képet is? Várom a fényképet türelmetlenül. Levél csak azután mehet. 1002

HÁZASSÁG

Középkorú urnő ismerettségét keresem házasság céljából. Berendezett lakásom van és jól menő üzletem. „Hozomány” jelíggel kérek fényképes leveleket.

ÁLLÁST KERES

Mindenek elmennek szerényebb díjazásért, ahová lányomat is magamal vihetném. Címet a kiadóhivatalban kérek. 0105

Magyar joghallgató lehetõleg délelõtti alkalmazást keres. Ügyvédi irodában jártas, gépen is. Tanulókat román nyelvből javító vizsgára előkészítene. Választ „Röktön” jelíggel a kiadóba kér. 0106

6 évig egy üzletben volt könyvelő-pénztárnok, üzlet leépítés miatt állás nélkül maradt, pénztárnoki, irodai, vagy ehhez hasonló állást keres. Kaucióval szükség esetén rendelkezik. Szíves megkeresést kér Pataky Lajos, Str. Londrei 31.

Gyermektelen házaspár házmesteri állást keres, főzést vagy takarítást vállalok. Cím a kiadóban.

Javítóvizsgára, magánvizsgára előkészítetek gimnáziumi tanulót, román nyelven kívül, teljes felelősség és biztos siker mellett. Király-utca 11., ajtó 1.

Nagy gyakorlattal bíró gép- és gyorsíró, privát munkát vállal déli és esti órákra, román és magyar nyelven. Gyorsírást is tanít. Cím a kiadóban. 0.0

LAKÁS

Kiadó butorozott szobák a Kajántó-ut 5. és 7. szám alatt. 094

Fiatal emberek szállást kaphatnak, havi 250 lejért. Cím a kiadóban. 850

INGATLAN

Házhelyek a bõrgyár igazgatósági és porcellángyárat összekötő iparvasút mentén **eladók**. Nagy jövőjű helyek! **Alkalmas tőkebefektetésre is!** Értekezni vasárnap délután 3-7 óráig a helyszínen.

ADÁS-VÉTEL

Braun-féle iskolacímbe-lom, jókarban levő eladó. Könyg Margitkánál, Tövisen.

Dácia cement, mész, gipsz, Bohn-cserép építési anyagraktára Str. Moldovei (Varga-utca) 4. Telefon 5. Vasutijárverésen vett oszlop cserépkályhákat minden nagyságban olcsón ajánl. Megtekintés vételkötelezettség nélkül.

Zongora elsőrendű, bécsi gyártmány, elutazás miatt olcsón eladó. Megtekinthető Triska I. zongoraraktaiban.

Fűszerezéstervezés, decimal mérleg, vas petroleumhordó eladó. Kriz-bai-utca 40.

6-8 HP. keveset használt álló motor eladó Bartha Árpádnál, Str. Gheorghe-Sepsiszentgyörgy.

Megvételre keresem Dickens: „Cooperfield David” című könyvét. Ajánlatokat kérek „Dickens” jelíggel a kiadóhivatalba

Gyermek- és babakocsit nagyban és kicsinyben

a
Párisien
áruházban
vásároljon.

Kiváncsra árjegyzéket küldünk.

Cluj,
Cal. Reg. Ferd. 12.

MINDENNEMŰ

BUTORT

GYÁRI ÁRON

vásárolhat a Műszertalosárugyár részvénytársaságnál

Tekintse meg a mintatermeit
Strada Gh. Barițiu
28. szám alatt.

A KOLOZSVÁRI CZELL SÖRFÖZDE VILÁGOS „URSUS” SÖRE A KÖZÖNSÉG LEGKEDVELTEBB ITALA.

Össze nem tévesztendő más gyárt-
mányu CZELL elnevezésű
sörökkel, mert csak az
URSUS
elnevezésű SÖR az eredeti és
közkedvelt KOLOZS-
VÁR-MONOSTORI SÖR

Legtöbbször
fizeték arany,
ezüst törmelékért,
ezüsttárgyakért, plati-
náért, műfogakért
GRÜNFELD
CLUJ, WESSELÉNYI
MIKLÓS-UT
21.

Órák és ókszerkesztési forrása.

Szandálok,
vászoncipők,
férfi- és
gyereköltö-
nyök

nagyon olcsón kaphatók

WOLF-
NÁL, STR. DACIA
(V. RADÁK-UTCA) 5.

Eladó könyvnyomda

teljesen újonnan berendezve. Berendezés áll: egy darab 12-es gyorsajtó, egy Victoria és egy vágógép, 10 mm. használatlan új külföldi betűanyag és rézlénia. — Olm a kiadóhivatalban.

Ára 460.000 lej

Géphajtóköteleket

kenderből és manilából,

malomhevedereket,

transmissió hevedereket és mindenféle gazdasági köteleket és szineget
Cosma János
gyárt és szállít
kötélgyártó Cluj; Str. G. Tamas (Galamb-u) 14. sz.

**Aradi Árumintavásár
és Butorkiállítás
1925. aug. 1-10.**

Gazdasági kiállítás.
Koncertek, teatrális szórakozások
és rádió. Sportesemények és ünnepségek.
Országos kongresszusok és nagygyűlések stb. stb.

75 százalékos utazási kedvezmény.

BOGSZA LIKÓRÖK

BOGNÁR & SZÁNTÓ

Málnási Mária
borvizi

CLUJ — KOLOZSVÁR
CALEA REGELE FERDINAND

70

Dréher-
Haggen-
macher sörök

URADALMI FAJBOROK

Szedte a „Viata” nyomda és nyomtatott a „Concordia” körforgógépén, Cluj-Kolozsvár. Felelős kiadó: Juricskay Barna igazgató.